

Vuilbroedbestrijding in Denemarken

Vorig jaar vond in Donaueschingen de dertigste Zuid-Duitse imkersdag voor beroepsimkers plaats; dit maal was deze geheel gewijd aan Amerikaans vuilbroed. De bijeenkomst werd geopend met een lezing door de Deense bijenwetenschapper Dr. Henrik Hansen. De sporen van *Paenibacillus larvae* zijn zeer hardnekkig; ze kunnen 35 jaar, misschien wel 50 jaar overleven. Om ze te doden is langdurig een hoge temperatuur nodig. Zelfs bij een radicale ontsmetting van een kast kan slechts een reductie van de sporen bereikt worden. Het kwetsbaarst zijn de jonge larven tot 24 uur oud. Hansen ontdekte dat volken ook via stuifmeel besmet kunnen raken. Het lukte hem met stuifmeel van ogenschijnlijk AVB-vrije bijen andere volken te besmetten. In het laboratorium slaagde men er in al met negen sporen klinische symptomen op te wekken. Om een heel volk te besmetten zijn echter twee miljard sporen nodig, waarbij vastgesteld werd dat er verschillen optraden tussen bepaalde rassen en lijnen. In Denemarken worden andere bestrijdingsmethoden toegepast dan in de Bondsrepubliek. Zeer verzwakte volken worden net als in Duitsland vernietigd. Besmette volken van nog normale sterkte worden echter afgeslagen in ontsmette kasten waarin raampjes met kunstraatstrips. De oorspronkelijke raten worden verbrand en het gereedschap gedesinfecteerd. Het volk blijft met geopend vlieggaat op de oude standplaats staan en na een week worden de dan inmiddels uitgebouwde raten (met raampjes en al) verbrand. Daarvoor in de plaats krijgt het volk weer nieuwe raampjes met kunstraat. Acht weken later en het jaar daarop wordt het volk weer onderzocht. Er is geen vervoersverbod, maar alle volken binnen een straal van twee kilometer moeten onderzocht worden, ook als ze tussendoor gereisd hebben. Bij het onderzoek wordt de voederkranstest gedaan. Volgens Dr. Hansen zijn de belangrijkste maatregelen in de strijd tegen AVB: het kweken van resistente bijen, een intensief onderzoek naar de symptomen en het gebruik van niet-chemische bestrijdingsmethoden. Dr. Mühlen, een van de forumleden op deze imkersdag, zag wel mogelijkheden onder bepaalde voorwaarden delen van deze Deense methode ook in Duitsland toe te passen (ADIZ 2000(12)).

Koninginnenteelt op het eiland Urk

'Sedert 1922 worden op het (voormalig) eiland Urk door de Nederlandse bijenteeltconsulent, de heer Minderhoud te Wageningen, proeven over koningin-

nenteelt genomen. In 1922 leidden deze proeven tot de volgende conclusie: gezien de feiten en resultaten van de genomen proeven mag geconcludeerd worden dat dit eiland voldoende geïsoleerd ligt om als bevruchtungsstation te dienen, zodat, wat dit onderdeel betreft, de praktische koninginnenteelt geen bezwaren meer in de weg staan. Er is evenwel nog een nader onderzoek nodig, om te weten te komen of het absoluut vast staat dat Urk volkomen geïsoleerd ligt voor darrenbezoek.(...) Wat de kruisingsproeven betreft, deelt de bijenteeltconsulent mede dat deze als volkomen geslaagd moeten worden beschouwd. Van 15 koninginnen werden er op Urk 12 bevrucht'. (Citaat uit de rubriek 'Van Heinde en Ver' zoals die in juni 1924 verscheen in het maandblad 'De Practische Imker'.)

Imkeren in de gevangenis

Om iets te doen aan de achteruitgang van het aantal bijenvolken in Groot-Brittannië worden in de Kingston-gevangenis in Portsmouth gedetineerden opgeleid tot imker. Tot levenslang veroordeelden krijgen les van bijenhouders van de plaatselijke imkervereniging. De directeur van de gevangenis die daar toestemming voor gaf, vond het een goed idee: de gevangenen hadden iets om handen en kregen weer ergens interesse in. Daarbij komt dat de bijen van groot belang zijn voor de plaatselijke ecologie. De imkerende gevangenen mogen niet, net als de bijen, de gevangenis uit, maar doen nu toch iets nuttigs voor de gemeenschap zonder dat iemand er last van heeft. (The Scottish Beekeeper, 2001(2)).

Een wastip

Voor wie niet weet wat te doen met die kleverige en klodderige ontzegelwas, geeft een imker uit Noorwegen in de *American Bee Journal* (2001(1)) de volgende tip. Spijker een koninginnenrooster tegen de bodem van een honingkamer. Leg er een plastic zak in en vul die met de wasdekseltjes. Prik vlak voor je de bak op het volk zet een stuk of tien gaten in de bodem van de zak. Na verloop van tijd vind je alleen maar droge en schone was, klaar voor de wassmelter. Dikwijls hebben de bijen er nog een mooi kunstwerk van gemaakt dat zo naar een tentoonstelling kan.